

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 4. novembra 1925.

Št. 44.

Manjšinski kongres v Ženevi.

Kakor mi koroški Slovenci, tožijo drugod narodne manjšine, da se jim kratijo narodne od mirovne pogodbe zaslužene pravice. Tudi Nemci pridejo zdaj v ta položaj. Zato je bilo naravno, da se zastopniki narodnih manjšin dogovore med seboj za skupno nastopanje. Ta dogovor se je minule dni vršil v Ženevi. Udeležil se ga je, kakor iznemo, tudi zastopnik koroških Slovencev. Kakor kažejo razmere, smemo upati, da bo ta sestanek začetek nove dobe v življenju koroških Slovencev; upati je, da pridemo po ti poti do neke narodne avtonomije. Misel se je sprožila, pot prikazala, zdaj je na nas, da z živahno agitacijo širimo misel med ljudstvom.

Namen ženevskega sestanka je bil, najti pot, ki bi omogočila narodnim manjšinam v raznih državah priti do mirnega narodnega življenja in razvoja narodne kulture. Velepomenbna so bila na sestanku izvajanja zastopnika nemških Letov dr. Šliemana. Dejal je: „Ljudstvu se mora pustiti prosta narodna zavest. Pravica, vzgajati mojega otroka, kakor se meni izdi pravilno iz tisoč razlogov krvi in čustvovanja, dati mu v življenje jezik, v katerem sem mislil najlepše svoje misli in čutil najblažja čustva, ali to ni del mojih božjih pravic, del svetovnega naziranja, v katero ne sme segati nobena država, nobena oblast sveta? Za 37 milijonov broječe narodne manjšine dvigamo svoj glas in zahtevamo, da se z nami naj ne postopa nestrpno, da se nam pusti prosta narodna zavest. Svet naj spozna, da država nima pravice, segati v narodno življenje, da narodna posebnost posamnika ne ovira prispadati k državi, da ljudje raznih narodnosti lahko složno bivajo v isti državi ter sodelujejo pri vseh malogah države, četudi jim je prosta pot svojega kulturnega razvoja.“

Sestanek je proglasil narodno pripadnost kot duševno in нравstveno dobro kulturnega sveta, podobno verski prostosti in zahteva, da se naj to načelo podpre z postavnimi določbami.

Potem se je sklenilo zahtevati za manjšine javnopravno organizacijo, ker se svoboda more z jamčiti le po samoupravi korporacij. V vseh evropskih državah, kjer žive drugorodne manjšine, naj bo v javnopravnih

korporacijah na podlagi krajevine ali osebne samouprave manjšina upravičena, gojiti in negovati svoje narodno življenje. V ti pravici do samouprave vidijo delegatje pot do mirnega skupnega delovanja, pot do spravmed evropskimi narodi.

Perkovnikova koroška žaloigra.

(Konec.)

Žaloigra o Koroški in njenem glasovanju se mora pisati drugače: Pričeti se mora s krutim preganjanjem Slovencev že med vojno: Grafenauerja so zaprli kakor razbojnika, Ražuna — Nemci sami so ga označili, da je bil ves čas „Ehrenmann“, so zaprli mesce brez vsake sence kake krivde, cele trume osumljenih so zapirali v nekem histeričnem strahu, in g. Perkovnik sam je v svojih spisih eden prvih dolžil Slovencev izdajstva. Potem je Avstrija propadla in razpadla, nove države so se ustvarjale po jezikovnih mejah. Ali je po tolikem sovraštvu Nemcev bilo neopravičeno, če je velik del Slovencev dejal: Torej idimo proč, ko jim tako mrzimo. Kako se drzne pisatelj Slovence raditega dolžiti izdajstva, ko je dognano, da so vsenemci bili na tem, da cesarja samega izdajo Prusiji! Hinavci, vzemite si najprej bruno iz lastnega očesa! Tudi mi vemo, da je Koroška neka gospodarska enota, in da jo je težko cepiti, ali če se ne razumemo med seboj, nam nič drugega ne preostaja. Zdi se nam pa, da Avstrija obilno doprinaša k ti medsebojni mržnji, zlasti s tem, ker nam koroškim Slovcem kljub vsem obljubam ne da nobenih slovenskih šol. Ko je Jugoslavija upravljala Koroško, je vse sijajno oskrbovala z živežem. Za vsakim obmejnim plotom je čepel Nemeč, da vtihotapi kaj živil v Celovec; to je razlog, da jim je bila zapora tako neznosna. Glasovanje, to moramo zopet povdarjati, se ni vršilo iz narodnega navdušenja: Če je tam kak duhovnik agitiral in pobiral podpise, ste jih pobirali tudi Nemci in vrhutega plačevali z denarjem, ki se je nabral po vsi tedaj še bogati Nem-

čiji. To je naša „Heimsuchung in nič drugega. Perkovnik to tako dobro ve kakor mi vsi.

Žalibog se take stvari dogajajo: ali naše Nemce moramo le spominjati, kako so se v Celovcu ženske usiljevale same došlim Srbom! Ali niso o tem poročali nemški listi sami? Ali se ne prodaja dekliska čast na raznih prireditvah Heimatbunda — tudi ob glasovanjski slavnosti: dekleta noč in dan skupaj s fanti brez nadzorstva, ali pesnik ne čuti, kakšna nesreča je v tem?

V bolniško sobo zleze skozi okno norec „Zottel“ pravit, da izgnanci odpotujejo in norec z njimi. „Kako lahko odhajam, ko nimam ne hiše, ne vrta, ne polja, ne živine, samo par uši imam.“ Pride mizar pomerit rakev, pride odhajajoči učitelj: „Do otrok nimam več pravice, prepovedalo se jim je, mene obiskavati, ne smejo več nemško govoriti, ne več nemško moliti, ne nemško peti.“

Med nami menda otrokom ni treba prepovedavati, naj ne obiskujejo nemških učiteljev, saj jih otroci sami ne marajo in so veseli, če jih več ne vidijo, kedar so enkrat iz šole. Učitelji sami vedo, kako jih nihče več ne pozdravlja, ker ljudem nanje mrzi: to je sad divjega ponemčevanja, ki srca ljudi odtuji seve tudi učitelju. Z govorjenjem in molitvijo pa je stvar narobe: vi učitelji prepovedujete otrokom govoriti v materinem jeziku, vi jih ne učite nobene slovenske pesmi, ki bi jo otroci umeli in z veseljem peli. Da so naši nemškutarski učitelji kedaj z otroci molili, nam je novo, molili so otroci, nemški gospod pa je stal zraven, kakor da se molitev njega ne tiče.

Pride v hišo „stari župnik“, dobro rejen, vidi se mu, da je njegovo življenje bilo posvečeno dobrim delom.“ Perkovniku je težko risati župnika, saj jih še nikjer ni hvalil, tudi starih ne, ki so se ob „dobrih delih opitali“. A prikupiti se hoče vsaj nemškemu duhovnikom s svojim poklonom o „dobrih delih“.

Umirajočega fanta bi bilo treba sprevideti. Stari župnik toži: „Dušno pastirstvo se mi je prepovedalo, tabernakelj mi je zaprt, do Najsvetejšega ne morem.“ Ako bodo čez leta ljudi še to „Heimsuchung“ brali, si bodo pač mislili: kakšnega škofa pa so tedaj nesrečneži imeli na

PODLISTEK

Kovač Franc:

Na grobeh.

Ne vem kako to, da me na vseh svetnikov dan v večernem mraku, predno pridejo ljudje v cerkev molit rožni venec, že od nekdanj vleče tajna sila na pokopališče. V večernem hladu se izprehajam med grobovi, okrašenimi z jesenskim cvetjem. Migljajoče lučice, katerih svetloba se odbija od belih hrizantem, tvorijo v fantastičnih podobah dolge, premikajoče se sence nagrobni spomenikov. Na preprost način, a toliko bolj čustveno krasi ljudstvo grobove svojih dragih. Beli, lepo okrogli kamenčki, skrbno zbrani v potoku, so položeni okrog groba. Venci iz cvetlic na domačem vrtu, venci iz smrekovih vejic, vse to znači več pijetete do umrlih kot bahati mestni luksuz, ki je brezčuten, sama zunanost brez iskrenosti in čustva.

Polagoma prihajajo ljudje v cerkev; tu in tam kleči kdo ob grobu in moli polglasno za

rajne svojce. Počasi, neslišno, da ne motim ljudi, zatolpjenih v molitev, grem po pokopališču. Mlad deček stoji ob zapuščenem grobu, na katerem dogoreva svečica. Nisem ga še videl v fari. Tudi njegovo oko se vprašujoče ozre v me.

„Odkod pa si ti?“

„V S... vasi služim.“

„Kdo pa je tu pokopan?“

„Mama.“

„Imaš še očeta?“

„Ne, padli so v vojski. Z mamó smo še nekaj časa skupaj živeli, a ko so umrli, sem moral iti služiti in moja dva starejša brata tudi.“

Vojna je siloma razrušila družinske vezi: otrok brez starišev — cvetka z izpodjedenimi koreninami...

Grem počasi naprej in pridem do spomenika padlih vojakov. Bel mormornat obelisk na podstavku iz granita, na vsaki strani je postavljena ena granata. Na vrhu obeliska izklesan vojak, infanterist s puško ob nogi. Kot da stoji na straži, gleda nepremično v daljavo.

Pod izklesanim križem napis:

Minuli so boji, minulo trpljenje,
za dom svoj preljubi smo dali življenje.
Zdaj širom sveta naša trupla trohniijo,
a gor nad oblaki spet združimo se.

V teh kratkih stihih je izraženo dolgoletno trpljenje in hrepenjenje po rodnem krovu padlih, pokopanih v tujini in upanje na snidenje v večnosti.

V medli, leskotajoči svetlobi v lahnem vetriču migljajočih lučic se blesketajo zlati napisi in fotografije padlih. Mnogo jih je; vojna je zahtevala mnogo krvi...

Cela vrsta: možje v najboljših letih, v cvetu mladostnih moči. Vriskajoče, upapolno življenje je strl bratomorni boj. — Uničeni upi — — — Nemo gledajo fotografije gledalca — kot temne in vrazne očesne jamice lobanje — mrk je njihov pogled:

„Zakaj smo morali umreti tako mladi? — In zakaj pokopani v tujini?“ — — —

Zazvonilo je, vzbudil sem se iz razmišljanja in odšel v cerkev, kjer smo molili tri rožne vence. In ljudstvo je molilo dolgo in iskreno.

Koroškem, da je nemškimi „dobro rejenim“ duhovnikom prepovedoval dušno pastirstvo!

Celo „Kärntner Tagblatt“ priznava, da Perkovnikova „Izkušnja“, ki so jo uprizorili ob koncu plebiscitnih slavnosti v celovškem gledališču, ni bila umestna niti ni zadovoljila gledalcev. Je pač tako, da še noben izdajalec ni žel slave nad izdajstvom svojega naroda in tudi Perkovnik je ne bo.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Naši zvezni uradniki od svojih zahtev nočejo odstopiti. Naj pogine zraven tudi država, da le pridejo na svoj račun. Vsi vemo, da država nima denaria, ker bi tedaj ne navijala davčni vijak tako močno, da davkoplačevalci obupavajo in so rubežni na dnevnem redu. Uradniki zahtevajo stalno ureditev pristojbin, in sicer na leto 2 mesečni plači več, izplačljivi v 4 obrokih, in pred koncem leta na vsak način že eno mesečno plačo kot nagrado. Zahteva je stavljena ultimativno: odgovor takoj in ugoden ali pa izbruhne 4. t. m. splošni štrajk. Vsekakor zelo predrzno. Znano je, da uživajo državni uradniki tudi še druge ugodnosti. Sicer pa si je treba urediti življenje po plači, saj si ga mora tudi kmet po dohodkih.

Novi dolгови. Avstrijski uradniki sicer, kakor se poroča, niso slabše plačani, kakor drugi, a verjetno je, da težko izhajajo, kakor težko izhajajo vsi, zlasti naš kmet. Kdor pa v mestu vidi, kako se ena veselica drži druge, mora reči, najprej bo treba štediti, in če to nepomaga, potem šele bomo delali nove dolgove. Težko izhajajo družine, mladi ljudje brez družine pa zapravljajo, ker je pač država odnehala terorju mladih, ki trdijo, da ne delajo manj in zato ne marajo biti slabše plačani. Leti mladi ljudje seve ne pomislijo, da bodo čez leta imeli tudi oni svojo družino, da se lahko reče, mladi ni slabše plačan, ako se da družinskim očetom primerno večja plača. Ko minejo leta, pride tudi nanj vrsta. Sicer pa ni res, da je delo mladeniča enako delu starega delavca, zlasti inteligenta, ker človeka leta več uče nego knjiga, stari ima življenjske izkušnje, ki jih mladi nima. Da se uradnikom pomaga, se je sprožila nova misel: Prav za prav države ne obremenjujejo tako uradniki, akor penzionisti. Ko se je dalo 100.000 uradnikov iz službe, se jih je dalo v pokoj. Prej je bilo preveč uradnikov, zdaj je preveč vpokojencev. Država ima stroškov 869 milijonov šilingov, od teh stroškov gre 172 milij. samo na vpokojence, to je ena petinka. Toliko penzionov nima nobena država, toliko dolgov menda tudi Avstrija plačevati ne more, ako ne mara ubiti z davki sploh vso produkcijo. Res je, da bodo ti vpokojenci v 20 letih pomrli, a to je predolga doba. Zdaj se čuje predlog, naj se to breme razdeli na daljšo dobo let, tako da se najame posojilo, ki se plačuje v recimo 40 letih ali pa se naj vse vpokojence izroči zavarovalnici, pri kateri bi se to breme plačevalo 40 let. Recimo, da bi bilo pol preveč vpokojencev, torej 86 milijonov se plačuje preveč, to breme v 20 letih izgine; če se to plačevanje potegne na 40 let, bi se seve znižalo recimo za polovico. Gospodarstvo bi se olajšalo, da bi se notem moglo za to vsoto pri davkih popustiti; a ko se že pri predlogu pravi, da bi se tako mogle zvišati uradniške plače, ni upanja, da bi se produkciji po ti poti kaj pomagalo in če produkcija naprej peša, bodo se zmanjševali državni dohodki! Vračanje je, kje je pomanjkanje hujše, pri uradnikih ali v produkciji? Sicer pa bi moralo takšno posojilo dovoliti Društvo narodov.

Grško-bolgarski konflikt. Ugotovljeno je, da leži krivda na strani Grške. Društvo narodov je storilo odločen korak, kateremu se je Bolgarska takoj uklonila, Grška pa s pridržkom, da Bolgari izpraznijo grške obmejne stražnice. Posredovati je moral rumunski poslanik. Ozemlje se mora izprazniti v 60 urah in ustaviti vse sovražnosti, na lice mesta odide posebna vojaška komisija in čez Grško se proglašati pomorska blokada, ako ne bi hotela ubogati. Grki so odgovorili z razširjenjem fronte in obstreljevanjem mesta Petrič in okoliških vasi. Bolgari se jim niso ustavljali. Šele ponovne grožnje so Grke ukrotile, da so začeli izpraznjevati bolgarsko ozemlje. Pri tem pa so

bolgarski komitaši s pomočjo vojske napravili veliko napako s tem, da so izvedli protinapad. Izpraznitev se je zato zakasnila. Bolgarske izgube znašajo 50 mož in žena. Konflikt je sedaj noravnan in Društvo narodov se bo imelo baviti le še z vprašanjem odškodnine, ki jo zahteva Bolgarska.

Francoska. Težki finančni položaj države je letos zrušil že drugo francosko vlado. Za Herriotom je moral sedaj podati ostavko Painlevé, dasi sta imela oba v parlamentu strnjeno večino. Padeč vlade je povzročil predvsem padeč franka. Bivša vlada bi morala urediti odplačevanje dolgov Angliji in Ameriki, kar se je posrečilo le deloma: z Angleško je šlo, v Ameriki pa ni imela uspeha. Vlada se je postavila proti zahtevi levice po oddaji premoženja. Četudi je vlada pritegnila najboljšega francoskega finančnega strokovnjaka, finančne krize vendar ni bilo mogoče rešiti. Finance je prevzel sedaj Painlevé, ki pravi, da že v kratkem predloži parlamentu nov finančni načrt in da ima državna banka za izplačilo bonov še milijardne kredite na razpolago.

Francoske izgube. Min. predsednik je izrazil v zbornici zadovoljstvo nad tem, da so operacije v Maroku skoro končane in da se bodo ostali deli Maroka podjarmili še v teku zime. Do 15. oktobra so znašale francoske izgube v Maroku 2176 mrtvih — 40 oficirjev in 600 vojakov Francozov — 5306 ranjenih — od teh 1490 Francozov. Vojna je stala doslej 950 milijonov. V Siriji je padlo 624 vojakov, vojna pa je stala do julija 1925 197 milijonov. Francozi se motijo, če mislijo, da bo Maroko in Sirijo tako lahko podjarmiti, ker Abd el Krim zopet zbira svoje moštvo v obrambo. Še tako nekulturen narod je rad svoboden na svoji zemlji.

DOMAČE NOVICE

Nasilstvo pri sodiščih.

„Reichspošta“ piše dne 22. okt. kako se Nemcem na Tirolskem dela sila pri sodiščih. Ravno kar se namreč javlja v laških listih odlok ministra za pravosodstvo, ki ukazuje, da se mora v novih pokrajinah: v nemški Tirolski in v Gorici rabiti pri sodiščih samo laški jezik. Noben spis, ki ni v laškem jeziku spisan, nima veljave, ljudje, ki ne znajo laški, se ne smejo voliti med porotnike. Kdor se proti temu odloku pregreši, se kaznuje s kaznijo do 5000 lir, uradniki, ki bi ne delali po tem odloku, se deno za tri mesece brez plače iz službe in potem vpokojijo. Ta odlok zadene seve tudi primorske Slovence in Hrvate, in „Reichspošta“ pravi: „To je najgrše nasilstvo vsega, kar se je do zdaj zgodilo narodnim manjšinam v Italiji. V tem trenutku, ko moderna država državljanu ne daje več pravnega varstva, in to varstvo se odteguje tistim, katerih jezik se pri sodiščih ne pripusti — se podirajo temelji pravne države...“

Popolnoma se koroški Slovenci ti obsodbi pridružujemo, a tisto, kar se zdaj ukazuje v Italiji, se ves čas že prakticira pri nas. Kako se dela pri sodiščih v Velikovcu, Pliberku, Dobri vasi? Ali se tam dovoli slovenska razprava, če bi že imeli slovenskega odvetnika? Saj se je postavno določila pri nas nemščina za državni jezik in dobro je, da se Nemci zdaj, ko bič pada po njihovem hrbtu, spomnijo neke pravice, ki jo ima vsaki človek, spomnijo se dolžnosti države, a teh pravic do zdaj niso poznali. Ne veselimo se nobene sile, tudi tiste ne, ki se našim Nemcem vrača, ali zopet moramo reči, kar smo že zadnjič rekli: Iz tvojih ust te sodim! Pravico, ki jo Nemci zahtevajo za se, morajo že pustiti tudi nam in Mussolini jih bo rajši poslušal ko izve, da so Nemci pravični proti narodni manjšini na Koroškem.

Za list. Trierska škofija je letos dan 13. sept. proglasila za nedeljo časnika: vsi duhovniki, vsa društva so ta dan govorili o pomenu časnika in nabirali naročnikov. Pri ti priložnosti je pisal tamošnji škofijski list: „Prva časniška nedelja, ki smo jo imeli l. 1922., je imela veliko uspeha, agitacija katoliških duhovnikov je rodila krasen sad. Politični položaj naše dobe, prevrat, pomanjkanje, beganje

ljudi po raznih strankah, vse to je ustvarilo nevaren položaj. Nastala je nevarna duševna borba in v ti borbi bo odločeval — časnik. Dandanes še posebno velja, kar je rekel Alban Stolz pred 50 leti: „Na papirju se danes borita angel božji in vrag.“ S časniki se bo odločilo, ali bo zmagala krščanska vera in morala, ali se bo naša kultura, gospodarsko in državno življenje uravnalo po krščanskih načelih. Nasprotniki to vedo in si prizadevajo z vso vne-mo dobiti v roko odločilne točke bojišča — časnikarstvo in tiskarne. Zato je tudi za nas vprašanje tiskarne in tiska največjega pomena in se moramo zanj zavzemati z vso skrbjo. Nekatoliškimi časnikom in knjigam se je posrečilo v obilni meri prodreti tudi v katoliške kroge, katoliški listi niso prišli v roke nekato-ličanov. Zato moramo vzbuditi katoliško ljudstvo, ki se naj zave, da je dolžno podpirati svoje časnike in svoje knjige. V vsako katoliško hišo mora katoliški list. Svariti je treba ljudi pred časniki, ki se delajo nepristranske, ter se znajo urivati v katoliške hiše. Z ozirom na svoj dobiček se ti časniki sicer ogibajo napadov in katoličanov naravnost ne žalijo, a izogibajo se vsake verske besede. Ko se napada cerkev in sramoti njen nauk, ti listi molče, ne marajo izgubiti naročnikov in hočejo tako pisati, da bi bilo prav vsem. Tak časnik je konečno nevarnejši nego očiti nasprotnik. Kdor ni z menoj, je proti meni.“ Katoliški list nam je potreben kakor vsakdanji kruh. Katoliški list naj vodi ljudstvo v boju za stvar Kristusovo in njegove cerkve. Le z listom se da zmagati! Za nas koroške Slovence je list tem večjega pomena, ker nimamo ljudske šole, ki bi narod izobraževala. Ljudstvo se mora izobraziti iz lista. List je najboljša in edino uspešna obramba zoper nasprotnike: proti nemškutariji, proti oblastim. List naj nas poučuje v vseh vprašanjih, ki vsak dan nastajajo, list naj nam pomaga napredovati v gospodarstvu; le z listom ohranimo stare svoje svetinje: vero in rodoljublje! Priredimo tudi mi nedeljo, ko vsi govorimo za naš tisk in spomnimo vse ljudi, kaj so dolžni svojemu časniku.

Popravek. V zadnji številki smo v uvodniku pisali, da je vodja škocijanskega Jugendbunda itd Maks Besser; imenuje se resnično Marko Besser.

Mednarodni dan štednja. Lansko leto dne 31. oktobra se je vršil v Milanu mednarodni kongres hranilnic, ki je sklenil, da se ima ta dan vršiti vsako leto in po celem svetu propaganda proti nepremišljenemu zapravljanju in za štedenje. Pri tem so sodelovale šole, cerkve, tisk, film in radio. Največja važnost se polaga na to, da se vzgoji mladina k varčevanju. V to svrhu so poskusile letos posamezne hranilnice razna sredstva. Dunajski kreditni zavod je dal vsem otrokom, rojenim l. 1925, hranilno knjižnico z vlogo dveh šilingov, če vložijo stariši otrok ob istem času 3 šilinge. Drug hranilni zavod je naklonil otrokom, ki še niso stari nad 10 let, a so rojeni 31. oktobra, enako vlogo, ako ostane tudi vloga starišev nedotaknjena do otrokovega 40 leta. Koroška hranilnica je dala vsakemu otroku, ki obiskuje prvi razred ljudske šole v Celovcu, po en šiling. Če otrok doda še dva šilinga, dobi hranilno knjižico na 3 šilinge, ki pa ostanejo nedotakljivi do dopolnjenega 14. leta. Naše posojilnice kaj takega seveda ne zmorejo, ker skrbe drugi z nalaganjem visokih kazni in razlaščanjem zato, da se premoženje preveč ne pomnoži. Tudi Slovenci na Koroškem smo varčevanja potrebni. Zapravljanje se je potom pomnoževanja hudo razpaslo. Gospodarske razmere so pri nas zelo neugodne in težko je štediti; vsak pa mora pomisliti, da ima prišteden denar sedaj že trajno vrednost in tvori temelj bodočemu blagostanju.

Sin, rodbinska drama s petjem, se uprizori po Društvu slovenskih diletantov v Borovljah dne 15. t. m. v Glinjah prvič na Koroškem. Snov igre je vzeta iz vsakdanjega resničnega življenja, zato vlada za prireditev tudi veliko zanimanje.

Brezskrbno življenje se vam ponuja, ako ste v posesti srečke razredne loterije, s katero lahko zadenete 750.000 šilingov ali 7½ milijard. Takoj se poslužite današnje priloge, če hočete

biti srečni, odrežite dopisnico in jo pošljite firma J. Prokopp, Baden bei Wien, ki vam bo srečno takoj poslala. 138

Jugoslovanska šolska praksa. „Kärntner-Tagblatt“ objavlja v svoji 247. številki z dne 30. okt. pod tem naslovom dopis nekega profesorja v Mariboru: Dne 10. oktobra so bili učenci slovenske meščanske šole v Mariboru prisiljeni, pisati sledeči rek: „Spominjajte se neodrešenih bratov na Koroškem, ki dvigajo roke proti vam.“ (V tej šoli je več otrok nemških starišev.) — Dalje se je otrokom medsebojno nemško govorenje med odmorom pod strogo kaznijo prepovedalo. — Ne razumemo Nemce, kako se morejo vsled take malenkosti razburjati, ko se pri nas na Koroškem praktično isto že 50 let in se dogajajo pred nosom taki slučaji vsak dan. Jugoslovani so se po dolgih desetletjih vendar nekaj naučili od naših učiteljev in šolskih oblasti. Vzgladi končno pač le vlečejo.

V zavodu šolskih sester v Št. Rupertu pri Velikovcu se sprejemajo dekleta, kjer se morejo izučiti v vsem, kar je treba znati vsaki gospodinjji — zlasti kuhati, šivati in ravnati s perilom. Začne se 15. novembra in neha meseca maja. Pogoji se dobijo pri predstojništvu zavoda.

Grebini. (Razno.) Dne 11. oktobra smo obhajali peto plebiscitno slavnost, ker se večina prebivalstva vsled oddaljenosti ni mogla peljati v Celovec. Novi kaplan je bral mašo na trgu, kjer so uprizorile pustne šeme na pust svojo živinsko predstavo, kateri so sledili pri nas običajni pretepi. — Dve nedelji navrh — 25. X. — se je vršil tukaj katoliški dan. Ker se je prvotno razglasilo, da bodo tudi slovenske pridige, se je shoda udeležilo več Slovencev z Djekš, Kneže, Krčanj, Kloštra in Vovber, ki pa niso prišli na svoj račun, ker je razen kratke nedeljske pridige govoril slovensko le še g. Zebedin: „Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce.“ Za nas bridka resnica, ko izgublamo enega slovenskega duhovnika za drugim. G. Šader je nam povedal, kako slabo stojimo na Koroškem v verskem, moralnem in gospodarskem oziru. Da je res tako, je velika krivda tudi kršč. soc. stranke, ki podpira germanizacijo in soglašja z metodami germanizatorjev, ki sejejo versko brezbriznost in nemoralnost. Ponemčenemu elementu ni za vero in cerkev, pač pa za gostilno. Severno Dravo to jasno vidimo. Nikdar se kršč.-soc. niso še potegnili za naše pravice, za slovenske duhovnike, za slovenske šole; ko so se požigali slovenski domovi, streljali slovenski duhovniki se nobeden teh gospodov ni potegnil za nas in sedaj, ko se gre za najemnika Narodnega doma v Velikovcu, za Društveni dom v Dobri vasi in posestvo hranilnice v Pribli vasi itd., tudi vse molči. Krivica in pravica se bijeta, pravičniki pa stoje poleg in gledajo.

Ruda. (10. oktober.) Lepe čase so nam obljubljali Nemci pred petimi leti: imeli bomo vsi enake pravice, davkov pa dolgo ne bomo plačevali. Oboje bi za Nemce in Slovence bilo dobro, tako pa imamo le pri davkih enake pravice oziroma dolžnosti. V zahvalo za neznosne davke so tudi pri nas obhajali Nemci, ali kakor jih „Bauernzeitung“ tako rada imenuje: Windišarji, slovesno petletnico. Celo noč je trajala muzika in pri nas v zadnjem času tako udomačeni ples. Nekteri so opravljali petletnico celo dva do tri dni, posebno taki junaki, ki med vojno niso prodirali na fronti, ampak v kmečke hleve in kašče, da so možnje par takih dobivale debele oteklina, ki še po petih letih niso izplaknile. Da se pri nas toliko pije in pleše, je seve krivo tudi to, da mladina nima poduka in spodbude, ker se je odvadila hoditi v cerkev. Zakaj? To pa itak vsi vemo. Za nas je to v toliko dobro, da vsaj sami vidimo, kolikega pomena je za vero krščanski nauk v materinem jeziku. Če tega ni, mladina ne izgubi samo zvestobe do svojih slovenskih mater, ampak tudi zvestobo do Boga. Zato bomo mi vedno bolj cenili svoj materni jezik in čim huje nas Nemci pritiskajo, bomo tem bolj ponosni, da smo sinovi največjega evropskega naroda — slovanskega —, ki se bo vsako leto bolj potegoval tudi za nas Slovence na Koroškem. Zato nimamo vzroka, da bi izgubljali pogum, na-

sprotno raste naj — tudi na slovenski Rudi! Zato pa tem huje obsojamo tisto malo število, ki se Nemcem prilizuje. Vse take so 10. oktobra Nemci v Celovcu imenovali le „Die Windischen und die Wackler“. Toliko časti še mora pač vsak imeti v sebi, da se v zahvalo za zasramovanje ne bo še Nemcem prilizoval!

Globasnica. (Razno.) Dne 18. oktobra sem šel od sv. maše v Šmihelu domov proti Globasnici. V bližini vasi so me vzdramili iz premišljevanja klici: „Čuš! čuš!“ Ko se ozrem okrog, vidim, da vpijejo za menoj trije otroci. Kdo uči izzivanje že otroke? Gotovo naša vzorna šola in nje voditelj. On ubija v glave naših otrok nemško kulturo, ki obstoji v izzivanju nacionalnih Slovencev. Mesto da bi učil narodno strpnost, uči narodno sovraštvo. — Dne 25. okt. se je pomikal proti cerkvi velik žalni sprevod. K večnemu počitku smo nesli rajnega Ligočevega očeta, ki je dočkal 83 truda polnih in dolgih et. Počiva naj v miru! Ligočevi družini pa izrekamo iskreno sožalje!

Vernberg. (To in ono.) Prvi radio v občini je vpeljal g. učitelj Willv Domačalah. Zdaj ga imata tudi že g. Luchesig, postajenačelnik v Podravljah, ter g. Marašek, župnik v Domačalah. — Elektrike pa še od nikoder ni. Bomo najbrž čakali dotlej, da jo dobimo tudi brezžičnim potom. Ali pa morda zdaj vendarle pride polagoma sem iz bivše cone A? — Občinski očetje mislijo sezidati v sredi občine občinsko hišo. V njej bi bil občinski urad, stanovanje za tajnika ter morda tudi ubožnica. Pametna misel, če bi se le uresničila! — Mladinci (L. Jugendbund) so si omislili zastavo, ki se je dne 15. VIII. v gradu blagoslovila. Po cerkvenem opravilu so imeli shod in Gautag. Predsedoval je g. J. Piber. Med drugimi je govoril tudi dež. glavar g. Schumy. Vseh govorov sok je bil: „Nedeljena Koroška! In tja pod peruti nemškega orla! Ena država od Rena do Mažurije ter od Belto do Karavank!“ Vederemo. Končno se je zapela „Deutschland, Deutschland über alles!“ Ljudi je bilo do 300. Mir se ni motil. — Požarna bramba Vernberg si je postavila ob cesti nov krasen dom, diko celega okoliša. Mnogo rok se je moralo ganiti, da zdaj je. Blagoslovil se je v nedeljo dne 20. IX. t. l. popoldne. Slavonosnikov je bilo do 600, med njimi 180 uniformiranih brambovcov, ki so prihitali od vseh strani. Med drugimi je govoril tudi g. župan, ki se je vsem zahvalil. Dan je bil solnčen. Veselica se je nato vršila pri gosp. Vospersniku Vernberškemu. — Prvokrat se je pri nas dogodilo, da so stariši dne 5. X. t. l. oskrbovali za zadnjo pot svojega ljubljene enoletnega otroka Edvice Anderwald na kraj miru tudi celotno godbo na godala. Gotovo velika redkost! Spavaj sladko, angelček! — Slana je letos ajdo čisto vzela. — Občinski odbor je v svoji seji dne 11. X. t. l. občinski lov za nastopno dobo dal soglasno za letnino 1100 šilingov v najem domačinu-občanu, skušenemu strelcu, g. Matiji Vospersniku v Vernbergu. To bodo zeci veseli! Častitamo! — Petletnico plebiscita so v „Hochburg des Jugoslaventums“ v Podravljah dne 9. X. in v Klečah obhajali naši „zeleni“, ki pa dne 10. X. 1920 dejansko niso mogli biti niti „zeleni“ niti „beli“, ker pri nas ni bila cona A. „Živio“ ni bilo slišati. — Tako registrira kronist!

Drava. Od nedelje dne 15. t. m. do ponedeljka 23. t. m. se bo obhajal pri nas najbrž prvi misijon, odkar župnija stoji. Kakor škofijske vizitacije in primicije tako naj bi se farani udeležili teh duhovnih vaj polnoštevilo!

♥ GOSPODARSKI VESTNIK ♥

Seja deželnega sveta dne 22. oktobra 1925.

Preds. Supersberg poroča o razpravah na seji predsednikov kmetijskih glavnih korporacij: Konferenca se je pogajala iz državno železnico, da bi za slamo, seno in živino dovolila nižje vozne cene. Železnica pa se je sklicevala na dejstvo, da se mora sama vzdrževati in obečala samo nekatero olajšave.

Govorilo se je o škodi, ki jo nekatere tovarne delajo kmetijstvu, ko nastajajo iz tovarn strupeni plini. Na Koroškem pridejo v po-

štev tovarne v Frančah (Wolfsberg), na Mostiču in Radenteinu.

Govorilo se je o ekspertizi, ki jo je napravilo Društvo narodov o avstrijskih gospodarskih razmerah. Izvedenci so prišli do spoznanja, da kmetijstvo dobro uspeva, zaostalo pa je še zadružništvo. Treba je torej še naprej izpopolnjevati naše zadružništvo (Posebno je tega treba v slovenskem delu dežele. Op. ur.).

Predsedniki so se zglasili tudi k štrajku v Donavici. Ne odobrava se zvišanja cene premoga, ker tako zvišanje izadene vse in goni kvišku vse cene.

Predsedniki so ostro ugovarjali nameri davčnih uradov, ki hočejo za druge obdobje vati kakor obrtna podjetja.

Za umešna gnojila se je priporočalo zahtevati izjavo o odstotkih, ki jih blago vsebuje (Deklarationszwang), potem se bodo ta gnojila od raznih oseb nadzorovala, da se ne bo prodajalo malovredno blago.

Ko se je sestanek pritoževal, da se živina tako težko prodaja, je poljedelsko ministrstvo reklo, da se bo prodaja nekoliko olajšala s tem, da se bo moralo v bodoče pri mesnini napovedavati, ali je napravljena iz zmazlega mesa. Tako se bor porabilo nekotika več domačega mesa in manj ameriškega.

Kmetije žele, da bi se ne pobirala več carina, ki se plačuje od lesa, ki se izvažja. Visoka carina zabranjuje izvoz hlodov. Žagarji pa to carino zahtevajo da imajo domače žage dela, zato bo treba med gospodarji in žagarji sporazuma.

Poljedelski minister Buchinger je poročal, da se bo še letos sklenila postava za pospeševanje deželne kulture (poljedelstva). Potem bo zopet mogoče subvencionirati vodovode ali dajati potrebnih cenih posojil v ta namen. Država pa zahteva, da kultura v enakih meri podpira tudi dežela s svojimi sredstvi.

Poročalo se je o sklepanju trgovske pogodbe z Madžarsko. Pogajanja se niso mogla izvršiti, ker Madžarska zahteva, da se ji pripusti uvažati gotovo množino vina. Tako dovoljenje se je dalo že Jugoslaviji in Italiji; ako se da še Ogrski, se bo več vina uvažalo nego se ga zavžije, in domači viničarji svojega ne bodo mogli prodati. Predsedniki so ostro nastopili zoper namero, ob nedeljah na Dunaju prepove prodaja mleka. S tem bi se bilo ustreglo prodajalcem zgoščenega mleka (kondens), ker bi morali ljudje kupovati več tega. Poroča se, da na Predarelskem hudo nastopa krompirjev rak. Na Koroškem k sreči še ni bilo nobenega slučaja. Vlada je izdala najstrožje odredbe, da se ta bolezen ne prenese. (Treba bo paziti pri uvozu.) Podpredsednik Panc je poročal o postavah republike, ki se delajo prenaplo in se skepajo določbe, ki so nesprejemljive. Najde se v ustavi določba, da se deželne postave morejo sklepati samo na podlagi državnih: ako so nasprotniki na Dunaju dosti močni, deželni zbori nobene gospodarske postave skleniti ne morejo! Višja agrarna oblast se je v ustavi popolnoma pozabila in zdaj nima nobene postavne podlage.

Kar se tiče nameravanih izposojil, predsedniki niso sklenili ničesar, ker se v sedanjem času nikomur ne more svetovati, najeti posojilo, da si kaj zboljša. Obresti so predrage in poljedelstvo se zopet ekstenzivira (zopet bomo pasli in ne več orali.)

Msgr. Podporc vpraša, ali se predsedniki niso bavili iz agrarnim programom socijalnih demokratov? Treba ta načrt proučiti iz gospodarskega stališča in treba ljudi poučiti, predno se vsuje nanje agitacija. Stvar naj se obravnava v agrarno političnem odseku in potem na občnem zboru (o tem bomo še spregovorili. Op. ured.).

Preds. Supersberg: Socijalna demokracija je sestavila še le načrt, to še ni program, kadar bo program dovršen, bo čas, da se nastopi.

Dr. Stotter: Zgornja Avstrijska zahteva, da se nastavi primernejša voznina za izvoz živine. Koroška se ti zahtevi pridružuje za izvoz živine na Dunaj in v Nemčijo. Morebiti bi pri cejniji voznini le bilo mogoče, nekaj živine spraviti tja. Ministrstvo poroča, da se je donesek države za deželno kulturo zvišal za polovico. Za mlekarški zavod na Dunaju se je vpostavilo v proračun 3 milijarde, da pridemo v mlekarstvu nekoliko naprej. Predložila se bo nova postava o pristojbinskih kaznih, ki ima namen, stare prestroge določbe omiliti za slučaj, ko je stvar ljudem bila neznana.

(Konec sledi.)

Uporaba premoga na Dunaju. V prvem četrtletju t. l. se je uvozilo na Dunaj 469.310 ton črnega premoga, 203.495 ton rujavega premoga in 18.868 ton koksa. Od januarja do marca je torej skupno prišlo na Dunaj 691.673 ton. Od 469.310 črnega premoga se je v Avstriji izkopal 15.284 ton in od 203.495 ton rjavega premoga pa 171.324. Od črnega premoga se je porabilo 194.077 ton za domačo kurjavo, 160.154 ton so porabile mestne plinarne, 60.011 ton industrija in 35.068 ton mestne elektrarne. Zadnje so prevzele tudi največjo količino rjavega premoga, to je 139.830 ton.

Uršni sejem v Celovcu. Vrvenje je bilo ta dan nad vse živahno: ulice polne kmečkih vozov, trgi polni stojnic in živine. Prignalo se je: 483 konj, 87 volov, 103 krav, 26 telic, 476 svinj in mnogo koz in ovac. Cene so bile ugodne in prodajalo se je dobro. Cene: pitani voli 1,40—1,50, vprežni voli 1,20—1,40, plemenske krave 1,20—1,50, klobasarice 0,80—1,10, telice 1,20—1,40, plemenski prašiči 1,50—1,90, pitani prašiči 1,90—2,30, klavni konji 0,30—0,40, ovce 0,80—0,90 Š za kilogram žive teže. Konji težki 800—1200, lahki 250—500, kočijaški 800 do 1400, koze 30—40 šilingov komad.

Živinski sejem v Železni Kapli 28. X. Cene: pitani voli 1,30—1,50, vprežni voli 1,20—1,30, junci 1,20—1,30, krave in telice 0,90—1,10, plemenski prašiči 2—2,10, ovce 0,65—0,70 šilingov za kg žive teže. Obisk in trgovina slaba. Prignanih: 2 konja, 1 bik, 4 pitani voli, 29 vprežnih volov, 11 juncev, 34 krav, 3 telice, 20 prašičev, 208 ovac in 3 koze.

RAZNE VESTI

Muhe.

Na angleškem dvoru prince zelo strogo vzgajajo in smejo govoriti le, če jih kdo kaj vpraša. Tako je sedel nekoč kralj Edvard VII. (1900—1910) v krogu najožjih prijateljev v palači Buckingham pri obedu. Med obedom je naenkrat zavpil mladi njegov vnuk: „Oh, dedek —!“

Ni pa smel stavka izgovoriti; takoj so namreč pri mizi nehali govoriti in stari oče ga je strogo pokaral: „Otroci morajo biti tiho in poslušati.“

Nastala je neka tesnoba pri mizi in nič več niso mogli prav govoriti. Kralju, ki je imel svojega vnuka zelo rad, je bilo žal, da je bil tako osoren, in prijazno je vprašal mladega hudodelca:

„No, sedaj mi pa lahko poveš, kaj si pravzaprav hotel.“

„Sedaj je pa že prepozno, dedek,“ je odgovoril prinček, malo v zadregi.

„Prepozno? Zakaj pa?“

No, v tvoji solati je bila mrtva muha, hotel sem te opozoriti nanjo, sedaj si jo pa že pojedel!“

Lastni dom. Vsaka družina hrepeni po lastnem domu, kjer se ne bi bilo treba prepirati z drugimi strankami, kjer se otroci lahko prosto igrajo, kjer bi se ne bilo bati, da se ti rad otrok jutri odpove. V mladi avstrijski republikli se je ljudem v tem oziru marsikaj obetalo. Može so prišli od vojske, hoteli so ustanoviti svoje družine, treba je bilo najti zanje prostora. V mestih so se ustanovila društva za zgradbo malih domov, vlada jih je podpirala, ljudstvo je kupovalo akcije. A leta 1924 18. sept. pisala je „Arbeiter-Zeitung“: Iz naseljevanja nam preti nevarnost; sodrug, ki v tem dela, mora biti pozoren nase in na vse okrog sebe. Prelahko dobi nagon po lastni premoči ter razdre skupnost, po kateri stremimo. — To se pravi: židje, ki vodijo delavstvo, ne marajo, da delavec postane lastnik svojega doma, ker kot samostojen gospodar ne bo več držal z ljudmi, ki hočejo imeti vse skupno. L. 1925 je začela dunajska socialistična občina nastopati proti malim naselbinam, ki so si jih bili delavci sami ustvarili. Ob Donavi so si mali ljudje postavili sami 600 hišic, v katerih stanuje 4000 ljudi. Občina jim je bila poprej prodajala stavbinsko gradivo, mesca avgusta letos pa je ob-

čina prišla s komisijami, ki so dognale, da nihče stavb ni dovoljeval, da jih nihče ni odobril in v mnogih slučajih je občina dala ukaz, da se mora zgradba takoj podreti! Delavci so se na to seve postavili pokonci in so grozili, da se bojo s silo branili proti vsakomur, ki se dotakne njihovih hišic. Nato je občina nekoliko odnehala, ali stvar še ni pri kraju. Le eno se je očito prikazalo, da je židom, ki vodijo delavce, blagor delavca deveta briga, njim je le za to, da dobe glasov pri volitvi, glasove pa jim daje ponajveč le nezadovoljno ljudstvo. In da ljudstvo ostane nezadovoljno, ne sme imeti svoje hišice, ko žid stanuje v razkošni palači.

Prehrana in starost. Na higijenski razstavi na Dunaju je predaval minule dni dr. Eisenhut o sredstvih, s katerimi si lahko človek ohrani telesno in duševno čilost, tudi če je že v letih. Velik vpliv ima na človekovo svežost prehrana. Kakor hitro prekoračimo mejo srednje starosti, moramo prostovoljno omejiti dnevno hrano in kolikor mogoče malo uživati takih jedi, ki jih naše telo uporablja za svojo izgradnjo (meso, beljakovine). Prav tako niso priporočljive jedi, ki se uživajo bolj radi njih slasti, nego radi gladu. V dobi, ko človek postane starec — dr. Eisenhut je začrtal mejo pri 65 letu, — se mora dieta kar najbolj poenostaviti. Kruh, mleko in sadje so za starca najbolj priporočljive jedi. Stari ljudje ne smejo sedeti doma in se oblačiti v težko, toplo obleko. Domneva, da je za nje boljše, če nič ne delajo, je čisto zgrešena. V mnogih primerih je baš nezaposlenost vzrok, da se starostni proces hitreje razvija in prinaša razne neprijetnosti. Res je, da se mora star človek varovati napora in da mora tudi pogosteje počivati, vendar pa je lenuharenje zanj škodljivo. Tudi, če trpi na srcu, ni s tem rečeno, da se ne bi smel gibati. Edino zanesljivo zdravilo za težave v želodcu in revmatične bolečine, ki nastopajo pri starcih, je vsakdanje gibanje in dobro izbrana, preprosta hrana.

NAŠE KNJIGE

Ksaver Meško: „Našim malim“. Zopet rojma med narod novo Meškovo delo, „Našim malim“. Čudovito se je pisatelj in pesnik uživel v otroško dušo in jo izlil v lepe priproste pesnice in kratke črtice. Ljubezen do domovine, do slovenske grude, do naših gora, do slovenskih domov, katero doživljamo mali in odrasli vsak trenutek, opeva on v pesmi „Domovini“. Tako poje v sedmi kitici:

„Domovina moja, krasna vsa!
Morda zabim kdaj očetov dom,
tebe, tebe zabil pa ne bom,
ti ljubezen mojega srca!“

Kljub temu, da ga je domovina, kateri je posvetil svoje najboljše duševne in telesne moči, bičala, preganjala, kipi iz njegovega srca goreča ljubezen do slovenske domovine. „Ne bom ga pil,“ na strani 13. naj bi postala himna naše mladine, ako naj ona doraste v korenjake, ker pitje le pije njej moči in alkohol le pamet meša. V črtici „Urica“ na strani 20. krasno riše krščansko hišo in realno življenje v njej. Ko se Tinetu, petletnemu fantičku, pripeti nesreča, da polomi Filipovo uro, ostane oče pri tej priliki vedno oče in odpušča z vso pisateljevo milobo. Tudi slika izza svetovne vojne „V pričakovanju“ poseda čisto v realno življenje. Našim malim bo še posebno ugajala pesmica „Jaz bom kmet“. Mali fantiček povečuje kmetski stan in njega življenje, ki je sicer priprosto a srečnejše in zadovoljnejše od življenja na cesarskem dvoru. Že po teh primerih vidimo, da je knjižica prav pestre vsebine in res knjiga „Naših malih“. Priporočamo jo vsem društvom, posebno še onim, katera imajo mladinski odsek; knjižice naj domuje tudi v vsaki slovenski hiši, kot nadomestilo slovenskega šolskega berila, da bodo tudi „Naši mali“ še poznali blagost Meškove duše.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Tovarniška zaloga usnja
Julijus Blass
1 **Celovec, Novi trg šte. 4**
Ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Izšla je Blasnikova 130
„Velika Pratika“
za navadno leto 1926, ki ima 365 dni. „Velika Pratika“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, ki je bil najbolj vpoštevanih od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Stane 5 Din. in se naroča pri
J. BLASNIKA naslednikih,
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg šte. 12.

Prodajam ali zamenjam
štiri dobro ohranjene 133
harmonike
Več pove Sebastijan Beguš pri Matevznjaku v Kotmarji vasi

Naznanilo. 141
Dovoljujem si, naznaniti vsem cenj. somišljenikom, trgovcem in odjemalcem, da izvršujem
sodarsko obrt
in izdelujem le prvovrstno sodarsko robo kakor žehtarje, vodne skafe, velike in manje banje (bance), periljake, pinje, „kebre“ itd.
Potrudil se bom, zadovoljiti trgovce in odjemalce z dobrim blagom in nizko ceno.
S spoštovanjem
JAKOB OGRIS, sodar
v Kočuhu, pošta St. Margareten
im Rosentale.

Pod ugodnimi 142
pogoji se **proda hiša** v dobrem stanju s skupno
1½ orala zemljišča in sadnim vrtom. — Kupci naj se oglasijo pri Apoloniji Matic v Goritah, občina Medgorje.

„Dürkopp“ šivalne stroje
kolesa
centrifuge za mleko
pod najugodnejšimi pogoji
pri 143
Pavel Miklin v Pliberku

Društvo slovenskih diletantov v Borovljah.
Vabilo
na 4 dejansko rodbinsko dramo s petjem
Sin 441
ki se uprizori
v nedeljo, dne 15. novembra 1925
v dvorani „pri Cingelcu“ v Glinjah.
Začatek ob 3. uri popoldne.
Igra se vrši ob vsakem vremenu.
Šolarjem vstop prepovedan.
Vse prijatelje poštene zabave prisrčno vabi
ODBOR.